Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2020. december 1.
(OR. en)

13549/20

Intézményközi referenciaszám:
2016/0152(COD)

COMPET 608
CONSOM 206
IND 235
JUSTCIV 141
MI 539
POSTES 3
TELECOM 239
PI 87
ENT 144
DIGIT 142

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2020. november 30.
Címzett:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2020) 766 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK a területi alapú tartalomkorlátozásról szóló rendelet első rövid távú felülvizsgálatáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2020) 766 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2020) 766 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.11.30.
COM(2020) 766 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

a területi alapú tartalomkorlátozásról szóló rendelet első rövid távú felülvizsgálatáról

{SWD(2020) 294 final}

ÖSSZEFOGLALÓ

- A területi alapú tartalomkorlátozásról szóló rendelet tiltja az árukat vagy szolgáltatásokat vásároló vevők indokolatlan megkülönböztetését. Biztosítja, hogy a vevő állampolgársága, lakóhelye vagy letelepedési helye alapján ne lehessen megtagadni az EU-ban az online (például elektronikai vagy ruházati) üzletekhez vagy az online kínált, de offline igénybe vett szolgáltatásokhoz (például a gépjárműkölcsönzéshez) való hozzáférést, beleértve azokat az eseteket, amikor a megkülönböztetés a fizetés módjával kapcsolatos.
- Ezek a szabályok 2018. december 3. óta alkalmazandók. A rendelet a digitális egységes piacra vonatkozó, az e-kereskedelem tekintetében elfogadott intézkedési csomag része. A határokon átnyúló e-kereskedelmet elősegítő egyéb kapcsolódó intézkedések közé tartoztak a határokon átnyúló csomagkézbesítési szolgáltatásokra vonatkozó (2018. májustól alkalmazandó) új szabályok, az átdolgozott fogyasztóvédelmi szabályok, valamint az áruk és szolgáltatások online kereskedelmére vonatkozó új héaszabályok. 2022-ben több új fogyasztóvédelmi szabály lép hatályba, a héaszabályok pedig 2021. júliustól hatályosak.
- Ebben a jelentésben a Bizottság megvizsgálja a területi alapú tartalomkorlátozásról szóló rendelet végrehajtásának első szakaszát. A tárgyalások során a felek ilyen korai felülvizsgálatban állapodtak meg, részben azért, hogy felmérjék a rendelet hatálya más szolgáltatásokra, például a szerzői joggal védett tartalmakra való kiterjesztésének lehetőségét. A felülvizsgálat véglegesítésére ugyanakkor a Covid19-válság kitörésének közepén került sor, így a felülvizsgálatban szereplő adatok és elemzések nem tudták figyelembe venni a világjárvány lehetséges hatásait.
- A Bizottságnak az eddigi végrehajtással kapcsolatos megállapításai megfelelő fogyasztói tudatosságról és néhány kezdeti pozitív hatásról tanúskodnak. Például csökkent a honlapokhoz való hozzáférés/a honlapokon történő regisztráció korlátozása vagy a fogyasztók más honlapokra való átirányítása. Másrészről a legtöbb tagállam részéről jelentős késedelem volt megfigyelhető a végrehajtó szervek felhatalmazása terén. Ezenfelül a kereskedők továbbra is vonakodnak határokon átnyúló szállítási lehetőségeket biztosítani, amelyek nem tartoznak a rendeletben jelenleg előírt kötelezettségek közé. A közeljövőben, vagyis amint hatályba lép a digitális egységes piac stratégiájának részét képező valamennyi e-kereskedelmi intézkedés és nő a jog kiszámíthatósága, javulás várható e problémák terén.
- Ami azt a kérdést illeti, hogy jelenleg megvalósítható-e a rendelet hatályának kiterjesztése – különösen az online, szerzői joggal védett tartalmak esetében –, a jelentésben szereplő adatok azt sugallják, hogy a hatások tartalomtípusonként, a fogyasztói kereslet és a tartalmak elérhetőségének függvényében EU-szerte eltérőek lennének. Például a rendelet hatályának az online zenei szolgáltatásokra való kiterjesztése akár kedvezőtlenül is érinthetné a fogyasztói jólétet, mert az az árak növekedéséhez vezethet egyes olyan tagállamokban, ahol ezek a szolgáltatások jelenleg kevésbé költségesek. A jelentés azonosítja a lehetséges előnyöket, különösen az audiovizuális tartalmakkal kapcsolatban,

amelyek gyakran korlátozottan, egy-egy ország határain belül érhetők el, és a hozzáférésük gyakran területi alapú tartalomkorlátozás alá esik. A jelentés ugyanakkor feltárja a tartalomgyártásba való beruházással kapcsolatos lehetséges kihívásokat, az általános ágazati ökoszisztémára gyakorolt hatásokat, valamint a jólétre gyakorolt hatásokat is, amelyek további vizsgálatokat igényelnek. A rendelet hatályának kiterjesztése által kifejtett hatások összességében nagyrészt a szerzői jogokra vonatkozó engedélyezési gyakorlatoktól és szerzői jogi megfontolásoktól függenének.

- A Bizottság ebben a szakaszban úgy véli, hogy a rendelet teljes körű hatásai csak idővel fognak megmutatkozni, ahogyan fokozódik a jogérvényesítés, hatályba lépnek egyéb releváns (e-kereskedelmi) intézkedések, és értékelni lehet a Covid19-válság különböző érintett ágazatokra gyakorolt teljes hatását. Eközben az utánkövetési intézkedéseknek a további nyomon követésre és tájékoztatásra kell összpontosítaniuk a jogérvényesítés és az iránymutatás fokozása mellett.
- A Bizottság – különösen az audiovizuális tartalmak vonatkozásában – párbeszédet fog folytatni az érdekelt felekkel, hogy EU-szerte előmozdítsa a minőségi tartalmak forgalmát. Erre a médiára és a kreatív ágazatokra vonatkozó európai ipari és helyreállítási szakpolitika részeként kerülhet sor, amelyet a médiával és az audiovizuális tartalmakkal kapcsolatos hamarosan várható cselekvési terv tovább fog részletezni.
- Ennek megfelelően 2022-re újabb felülvizsgálatot kell tervezni. E nyomon követés eredménye fogja meghatározni, hogy a Bizottság mérlegelni fogja-e a rendeletmódosításokra vagy egyéb utánkövetési intézkedésekre vonatkozó javaslatok előterjesztését, beleértve a megfelelő jogszabályi beavatkozást.

1. BEVEZETÉS

A ténylegesen összekapcsolt digitális egységes piacon a fogyasztók elvárják az árukhoz és szolgáltatásokhoz való akadálytalan, határokon átnyúló hozzáférést. A területi alapú tartalomkorlátozásról szóló rendelet[1] (a továbbiakban: rendelet) 2018. december 3. óta tiltja az online vásároló vevők (fogyasztók és a végfelhasználóként vásároló vállalkozások) indokolatlan megkülönböztetését kizárólag az állampolgárságuk, lakóhelyük vagy letelepedési helyük alapján. Idetartoznak azok az esetek, amikor a határokon átnyúlóan vásároló vevők nem véglegesíthetik a vásárlást, vagy egy bizonyos országban kiadott betéti- vagy hitelkártyával kell fizetniük. A rendelet célja az, hogy bővítse a fogyasztók és vállalkozások lehetőségeit a határokon átnyúló vásárlásra: lehetővé kívánja tenni, hogy a fogyasztók az EU-ban bárhol a helyi vevőkre vonatkozókkal azonos feltételek mellett vásárolhassanak.

A rendelet előírta, hogy hatálybalépését követően 18 hónappal felül kell vizsgálni, és hogy e felülvizsgálat során értékelni kell, hogy megvalósítható lenne-e a rendelet hatályának kiterjesztése, különösen a szerzői joggal védett tartalmakhoz[2], például zenéhez,

[1] Az (EU) 302/2018 rendelet.
[2] Lásd a rendelet 9. cikkének (2) bekezdését.

videójátékokhoz, filmekhez és e-könyvekhez hozzáférést biztosító online szolgáltatások tekintetében.

Ez a jelentés a Bizottságnak a rendelet végrehajtásának első szakaszával kapcsolatos fő megállapításait tartalmazza. A jelentés három fő részre tagozódik. A 2. szakasz a tagállamok és a kereskedők általi végrehajtást, valamint a változó fogyasztói elvárásokat vizsgálja meg. A 3. szakasz számba veszi a rendelet hatályának módosításával kapcsolatos lehetőségeket és kihívásokat. A 4. szakasz nyomonkövetési intézkedéseket határoz meg.

Az ezen megállapításokat alátámasztó részletesebb bizonyítékok és elemzés a kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumban olvashatók.

2. A RENDELET VÉGREHAJTÁSA

Ez a szakasz az alábbiakat tartalmazza: i. a rendelet tagállami végrehajtásával kapcsolatos első megállapítások; ii. a fogyasztói tudatossággal és elvárásokkal kapcsolatos néhány általános tendencia; és iii. a rendelet kereskedők általi végrehajtásával kapcsolatos részletek. Emellett összefoglalja az egyéb kapcsolódó, már hatályba lépett vagy a közeljövőben hatályba lépő jogalkotási kezdeményezésekkel való szinergiákat.

2.1. Az intézkedések tagállami végrehajtása

A fogyasztók és a kereskedők között felmerülő vitás kérdések rendezésére a tagállamoknak legkésőbb 2018. december 3-ig ki kellett jelölniük egy vagy több olyan szervet, amely felelős azért, hogy a fogyasztóknak gyakorlati segítséget nyújtson. Emellett biztosítaniuk kellett a jogsértés megszüntetésének lehetőségét és a fogyasztóvédelmi együttműködési[3] hálózaton belüli egyeztetést. A fogyasztóvédelmi együttműködési hálózat a fogyasztóvédelmi jog érvényesítéséért felelős hatóságokat tömöríti az EU-ban. A tagállamoknak továbbá fel kellett hatalmazniuk az illetékes szerveket, és intézkedéseket kellett hozniuk a rendelet megfelelő és hatékony érvényesítése érdekében, hogy fel lehessen lépni a szabályokat megsértő kereskedők ellen.

A tagállamok általi végrehajtást általában véve késedelmek lassították. 2018 decemberére mindössze hat tagállam fogadott el és jelentett be intézkedéseket és a rendelet érvényesítése céljából kijelölt szerveket. A Bizottság általi szoros nyomon követést és vizsgálatokat követően a legtöbb tagállam 2019 tavaszán elfogadta ezeket az intézkedéseket. 2019 júliusáig hat tagállam továbbra sem jelentett be részben vagy egészben a rendelet megsértése esetén alkalmazandó végrehajtási intézkedéseket. A Bizottság ezekben az esetekben kötelezettségszegési eljárást indított.

[3] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/2394 rendelete (2017. december 12.) a fogyasztóvédelmi jogszabályok végrehajtásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről és a 2006/2004/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (EGT-vonatkozású szöveg) (HL L 345., 2017.12.27., 1. o.). Az új fogyasztóvédelmi együttműködési rendelet 2020. január 17-től alkalmazandó.

A rendeletben szereplő jogok és kötelezettségek közvetlenül alkalmazandók, és ezek a késedelmek nem érintették őket. Ugyanakkor 2019 első negyedévében a legtöbb tagállamban nem volt lehetőség jogérvényesítésre vagy felülvizsgálatra[4].

A releváns szerveket kijelölő tagállamok többsége úgy döntött, hogy fogyasztóvédelmi hatóságokat hatalmaz fel végrehajtó hatóságként, illetve európai fogyasztói központokat segítséget nyújtó szervként való eljárásra[5]. Ugyanakkor nagy eltérések figyelhetők meg a tagállamokban alkalmazandó pénzbírságok terén, és gyakran nagy a különbség a pénzbírság minimális és maximális összege között egy-egy tagállamon belül[6]. A vállalkozások közötti területi alapú tartalomkorlátozás tekintetében a tagállamok szinte egyenlően oszlanak meg az alábbi két megközelítés egyikének alkalmazása szempontjából: csak magánjogi jogérvényesítésre van lehetőség a bíróságokon; vagy magánjogi és közjogi jogérvényesítésre is lehetőség van. A szankcionálási és jogérvényesítési rendszerek hatékonyságával kapcsolatban, különösen a vállalkozások egymás közötti ügyeiben, ezért további vizsgálatokra van szükség, beleértve a bírósági jogorvoslatok gyakorlati alkalmazásának és hatékonyságának értékelését.

2.2. Fogyasztói tudatosság és elvárások

A digitális egységes piaci stratégia egyik fő e-kereskedelmi kezdeményezéseként a rendelet jelentős figyelmet kapott a fogyasztók és az őket képviselő szervezetek részéről. Ennek az volt az egyik oka, hogy a rendelet közvetlenül ruházza fel a fogyasztókat bizonyos jogokkal a határokon átnyúló tevékenységet folytató kereskedőkkel szemben.

A Bizottság emellett tájékoztató tevékenységet folytatott különböző csatornákon még jóval a rendelet hatálybalépése előtt. Ezek közé tartozott a kérdésekből és válaszokból álló dokumentumok[7] kidolgozása, amelyek mind a fogyasztók, mind a kereskedők számára tisztáznak egyes kérdéseket.

Ennek eredményeképpen 2019 februárjában, mindössze néhány hónappal a hatálybalépést követően, az uniós fogyasztók nagyjából 50 %-a már tudott a rendeletről. A rendeletről tudók körülbelül fele emellett úgy vélte, hogy kellően tájékozott a tartalmával kapcsolatban[8].

Ugyanakkor a rendelet nemzeti jogérvényesítési és segítségnyújtási szervek általi végrehajtásának első hónapjai arról tanúskodtak, hogy viták és problémák esetében a fogyasztóknak általában nagyobb elvárásaik vannak a jogokkal és kötelezettségekkel

[4] A jelentés elfogadása idején egy tagállam még nem fogadott el valamennyi szükséges intézkedést, de informálisan együttműködött a fogyasztóvédelmi együttműködési hálózaton belül más végrehajtó hatóságokkal.
[5] https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/geo-blocking-digital-single-market#Implementation
[6] Néhány száz eurótól a 100 000 EUR összeget meghaladó bírságokig és/vagy a bevétel nagyságához kapcsolódó bírságokig. Lásd a kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum 2.1.2. szakaszát.
[7] Elérhetők az alábbi internetes oldalon: https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/geo-blocking-regulation-questions-and-answers
[8] Az Eurobarométer 477b. gyorsfelmérése (2019).

kapcsolatban[9]. Ezek az elvárások különösen a határokon átnyúló szállítás megtagadásával vagy egyes országokra vonatkozóan a szállítási lehetőségek hiányával kapcsolatban voltak magasak, mindenekelőtt a multinacionális kereskedők tekintetében. Ezeken a területeken a rendelet nem szabályozza a kötelezettségeket. A Bizottság javasolja, hogy folytatni kell a rendelettel kapcsolatos tájékoztatást, és emellett továbbra is nyomon kell követni a kereskedők általános marketinggyakorlatát, illetve e gyakorlat által a nagyközönség számára elérhető lehetőségekre gyakorolt hatásokat az EU-ban.

2.3. A kereskedők általi alkalmazás

A rendelet alkalmazásának első hónapjaiban a Bizottság nyomon követte a kereskedők marketinggyakorlatát egy próbavásárlási felmérés, illetve a jogérvényesítő és segítségnyújtó szervek által adott visszajelzések révén.

A próbavásárlási felmérés[10] során számos kísérlet történik áruk és szolgáltatások határokon átnyúló megvásárlására, hogy adatokat gyűjtsenek a gyakorlati korlátozásokról. A tipikus felmérések megvizsgálják a fogyasztók tapasztalatait a határokon átnyúló vásárlással kapcsolatban a vásárlási folyamat különböző szakaszaiban. Egy 2015. évi alapfelmérés képezte az eredeti rendeletjavaslat hatásvizsgálatának alapját[11].

A 2019. évi felmérés, amely körülbelül 9 000 honlapra terjedt ki, arról tanúskodik, hogy a rendelet kedvező kezdeti hatást gyakorolt a kereskedői honlapok határokon átnyúló jobb elérhetőségére[12]. 2015-höz képest az e-kereskedelemmel foglalkozó honlapokhoz való hozzáférés átirányítása vagy megtagadása csökkent[13], a honlapokon való regisztrációt teljesen megakadályozó korlátozások előfordulásának száma pedig megfeleződött[14]. Az árak regisztrációt követő automatikus módosulásának előfordulása is csökkent. A határokon átnyúló vásárlások befejezésének sikere összességében kis mértékben nőtt 2015-höz képest[15].

Ugyanakkor a határokon átnyúló próbavásárlások több mint 10 %-a meghiúsult a regisztráció szakaszában, és hasonló arányú meghiúsulás tapasztalható a fizetési szakaszban. Erre általában a lakóhelyre vagy a fizetés helyére vonatkozó követelmények miatt került sor (például csak helyben kiadott betéti kártyát fogadtak el)[16]. Továbbra is fel kell számolni az ilyen akadályokat, amelyek i. megkülönböztető jellegűek; ii. elfogult eredményekhez

[9] Lásd az Európai Fogyasztói Központok Hálózata állásfoglalását (https://www.ecc.fi/globalassets/ecc/ajankohtaista/raportit/2019-geoblocking-position-paper-en.pdf) és a kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum 2.1.3. szakaszát.

[10] Ipsos et al. (2020).

[11] GfK (2015), amely elérhető az alábbi internetes oldalon: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/geoblocking-final-report_en.pdf

[12] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 2.2. szakasza Ipsos et al. (2020) alapján.

[13] Noha általában véve már így is alacsony volt, Ipsos et al. (2020).

[14] A meghiúsult regisztrációk előfordulása jelentősen (13 százalékponttal) csökkent, még akkor is, ha problémák merültek fel, Ipsos et al. (2020).

[15] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 2.3. szakasza. Fontos megjegyezni, hogy ez az általános mutató olyan elemeket (például a határokon átnyúló szállítást) is figyelembe vesz, amelyekre a rendelet nem tér ki közvetlenül, és amelyek esetében kis mértékben romlott a helyzet, ami így kedvezőtlenül befolyásolja az általános sikerességi arányt.

[16] Ipsos et al. (2020).

vezetnek, és/vagy iii. megakadályozzák az ajánlatokhoz való hozzáférést és azok összehasonlítását. Ezt a helyzetet valamennyi tagállamban kezelni kell a teljes mértékben működőképes jogérvényesítési és segítségnyújtási szervek segítségével.

A területi alapú tartalomkorlátozással kapcsolatos problémák megoldására felhatalmazott szervek kezdeti tapasztalatai alátámasztják ezeket az adatokat[17]. A nemzeti hatóságok és/vagy segítségnyújtási szervek „barátságos" beavatkozása a kereskedőknél gyakran képes megoldani a felmerülő problémákat. Ez azt mutatja, hogy sok kereskedő nem feltétlenül ismeri a kötelezettségeit vagy nem készült fel megfelelően arra, hogy módosítsa a marketingpolitikáját a határokon túli vevők tekintetében a rendelet hatálybalépésével, de a kapcsolatfelvételt követően hajlandóak voltak ezen változtatni.

Ezek az eredmények azt is alátámasztják, hogy a végrehajtással kapcsolatban további iránymutatásra, illetve további figyelemfelhívó kampányokra van szükség a kereskedők megfelelőségének előmozdítása érdekében. A nemzeti szervektől gyűjtött kezdeti információk is a fogyasztóvédelmi együttműködési hálózaton belül a hatóságok között folytatott együttműködés előnyeiről tanúskodnak. Ez az együttműködés lehetővé teszi a határokon átnyúló jogérvényesítést, és egyúttal biztosítja a szabályok következetes értelmezését a Bizottság támogatásával.

A rendelet nem kötelezi a kereskedőket a határokon átnyúló szállításra, amennyiben az nem szerepel az alkalmazandó feltételeik között[18]. Ugyanakkor a vásárlási folyamat gyakran az utolsó szakaszokban szakad meg, mert a kereskedő nem szállít a vevő országába, így határokon átnyúló szállítás kérése esetén csak minden harmadik határokon átnyúló vásárlási kísérlet volt sikeres a közelmúltban végzett próbavásárlások alkalmával[19].

Ez főként a határokon átnyúló vásárláshoz kapcsolódó tartós szállítási korlátozásokra vezethető vissza. Az ilyen korlátozások továbbra is a vásárlási kísérletek több mint 50 %-át érintik[20], még az olyan multinacionális kereskedők esetében is, amelyek honlapja különböző nemzeti változatokban érhető el.

A rendelet ebben a szakaszban nem foglalkozik vele közvetlenül, de az ilyen problémák potenciálisan aláássák a fogyasztók elvárásait azzal kapcsolatban, hogy az ajánlatok elérhetők legyenek az európai egységes piacon. Másrészről az online kereskedők továbbra is adminisztratív akadályokba ütköznek (ilyenek például a héaregisztrációs követelmények), és nincsenek teljesen tisztában a határokon átnyúló értékesítésre vonatkozó fogyasztóvédelmi

[17] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 2.1.3. szakasza, és a felmérésekben szereplő nemzeti szervekkel folytatott felmérések eredményei.
[18] Másrészről viszont ha a kereskedő általános feltételei között már szerepel a határokon átnyúló szállítás a vevő országába, az adott vevőt nem érheti megkülönböztetés.
[19] Ipsos et al. (2020). Ez megfelel az Eurostat általános adatainak az aktívan határokon átnyúló értékesítést folytató olyan vállalkozások száma tekintetében, amelyek helyzete 2017-hez képest 2019-ben stabil maradt. Csak a vállalkozások kis része értékesít határokon átnyúlóan, még az online szektorban is (az online vállalkozások 43 %-a értékesít határokon átnyúlóan, míg valamennyi vállalkozást tekintve ez az arány 9 %).
[20] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 2.2.4.1. szakasza és Ipsos et al. (2020). Ebbe az 50 %-ba olyan esetek is beletartoznak, amikor a regisztráció során merültek fel szállítási problémák (a regisztrációs szakaszban a rendszer nem fogadta el a szállítási címet).

követelményekkel. Az ilyen problémák miatt előfordulhat, hogy a kereskedők nem vesznek részt aktívabban a határokon átnyúló kereskedelemben[21] .

Ez arra utal, hogy holisztikus megközelítésre van szükség a rendelet tervezett hatásainak maradéktalan eléréséhez. Egy ilyen megközelítés elősegítené a fogyasztók számára a határokon átnyúló jobb hozzáférést, és ezzel egyidejűleg lehetővé tenné a kereskedők határokon átnyúló tevékenységét. A következő szakasz részletesebben foglalkozik ezekkel a kérdésekkel.

2.4. Szinergiák a digitális egységes piac tágabb keretével

A digitális egységes piaccal kapcsolatos intézkedések megkönnyítik a kereskedők számára az áruk és szolgáltatások határokon átnyúló értékesítését[22], azáltal, hogy egyszerűsítik az eljárásokat, és csökkentik a költségeket, különösen a kkv-k számára.

Olyan intézkedések tartoznak ide, amelyek: i. csökkentik az áruk határokon átnyúló értékesítésére vonatkozó héakövetelményeknek való megfelelés adminisztratív költségeit, különösen annak az előírásnak a megszüntetésével, hogy regisztrálni kell az áruk vagy szolgáltatások nem adóalanyoknak való távértékesítésével foglalkozó vállalkozásokat azokban a tagállamokban, ahol nincsenek bejegyezve (2021 júliusától alkalmazandó); ii. tovább harmonizálják a fogyasztóvédelmi szabályokat, többek között a hibás áruk esetében elérhető jogorvoslatok tekintetében (2022-től); iii. megerősítik a fogyasztói jogérvényesítési együttműködést (2020 januárjától); és iv. javítják mind a határokon átnyúló csomagkézbesítési szolgáltatások szabályozási felügyeletét, mind a csomagkézbesítés díjainak átláthatóságát (2018 májusától)[23]. A Bizottság elkötelezte magát a határokon átnyúló

[21] Ez a kiskereskedők előtt álló második és harmadik legnagyobb akadály (a követelésbehajtást követően), és továbbra is a vállalkozások nagy részét érinti (a vállalkozások 60 %-a szerint a héaeljárások akadályozzák a határokon átnyúló értékesítést), Bizottsági szolgálati munkadokumentum: Vállalkozói út az egységes piacon: gyakorlati akadályok és korlátok, SWD(2020) 54 final.

[22] A digitális egységes piaccal kapcsolatos intézkedéseken túl a vertikális csoportmentességi rendelet 2022-ben esedékes általános felülvizsgálata is folyamatban van. Ez a felülvizsgálat részben a kereskedők előtt álló „vertikális" szerződéses akadályokra összpontosít, amelyek befolyásolják a szolgáltatások és áruk határokon átnyúló biztosítását.

[23] Lásd a 2006/112/EK irányelvnek a termékek távértékesítésére és bizonyos belföldi termékértékesítésekre vonatkozó rendelkezések tekintetében történő módosításáról szóló (EU) 2019/1995 tanácsi irányelvet, a kapcsolódó, a 282/2011/EU végrehajtási rendeletnek az elektronikus felület használata által elősegített termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás, valamint a nem adóalanyok részére szolgáltatásokat nyújtó, termékek távértékesítését végző és egyes belföldi termékértékesítéseket végző adóalanyokra vonatkozó különös szabályozások tekintetében történő módosításáról szóló (EU) 2019/2026 tanácsi végrehajtási rendeletet, az egyablakos héaügyintézés működésével kapcsolatos részletes szabályok megállapításáról szóló (EU) 2020/194 bizottsági végrehajtási rendeletet; a digitális tartalom szolgáltatására és digitális szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló, 2019. május 20-i (EU) 2019/770 európai parlamenti és tanácsi irányelvet, az áruk adásvételére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól, az (EU) 2017/2394 rendelet és a 2009/22/EK irányelv módosításáról, valamint az 1999/44/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. május 20-i (EU) 2019/771 európai parlamenti és tanácsi irányelvet; a 93/13/EGK tanácsi irányelvnek, valamint a 98/6/EK, a 2005/29/EK és a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az uniós fogyasztóvédelmi szabályok hatékonyabb végrehajtása és korszerűsítése tekintetében történő módosításáról szóló, 2019. november 27-i (EU) 2019/2161 európai parlamenti és tanácsi irányelvet; a határokon átnyúló csomagkézbesítési szolgáltatásokról szóló, 2018. április 18-i (EU) 2018/644 európai parlamenti és tanácsi rendeletet.

további akadályok azonosítása és felszámolása mellett[24].

A fenti intézkedések teljes körű és hatékony végrehajtása befolyásolja a rendelet hatását, mert nagyobb jogbiztonságot biztosít a kereskedőknek, és felszámol néhány olyan akadályt, amely miatt a kereskedők vonakodnak határokon túli fogyasztókat kiszolgálni. Következésképpen a rendelet hatékonyságát és az esetleges módosítások szükségességét könnyebben lehet majd értékelni a tágabb piaci viszonyok alapján, amint sor került a digitális egységes piacra vonatkozó stratégia keretében elfogadott egyéb intézkedések teljes körű végrehajtására, és kezd megmutatkozni a hatásuk.

Eközben, akár a változó szabályozási keretrendszerben, a szolgáltatásokról szóló irányelv általános megkülönböztetésmentességi záradéka értelmében[25] továbbra is eseti felülvizsgálat tárgyát képezhetik egyes olyan kereskedői gyakorlatoknak a rendeletben közvetlenül nem szereplő potenciális megkülönböztető hatásai, mint például egyes termékek vagy honlapok esetében a szállítási lehetőségek szándékos, tárgyilagos indoklás nélküli korlátozása olyan országokban, amelyeket egyébként a kereskedő kiszolgál. Ezért e záradékkal és a rendelettel való összefüggésével kapcsolatban további iránymutatásra lehet szükség.

3. A RENDELET HATÁLYÁNAK KITERJESZTÉSE

3.1. Elektronikusan nyújtott szolgáltatások, amelyek szerzői joggal védett tartalmakhoz biztosítanak hozzáférést

A szerzői joggal védett művekhez való hozzáférést biztosító szolgáltatások[26] (például a zeneszámokhoz, videójátékokhoz vagy filmekhez hozzáférést biztosító szolgáltatások) esetében a rendelet felülvizsgálati záradéka meghatározott néhány olyan szempontot, amelyet figyelembe kell venni. A rendelet mindenekelőtt előírja, hogy a hatálya kiterjesztésének mérlegelése tekintetében az ilyen műveket határokon átnyúlóan elérhetővé tévő kereskedőknek az érintett területek vonatkozásában rendelkezniük kell a szükséges jogokkal. Ez azt jelenti, hogy a fogyasztók csak akkor férhetnek hozzá online tartalomszolgáltatásokhoz más tagállamokban, ha a szolgáltató rendelkezik az érintett területre vonatkozó jogokkal. Ez a megközelítés nagyjából megfelel a rendelet beavatkozási logikájának, és nem érinti a szerzői jogot. Ugyanakkor nem foglalkozik azzal, hogy melyek a „szükséges jogok”, különösen akkor nem, amikor a kereskedő más tagállamokban tartózkodó fogyasztók kéretlen megkereséseire válaszol („passzív eladás”). Ez fontos kérdés, mert a területi alapú tartalomkorlátozásról szóló rendelet hatályának kiterjesztése által gyakorolt tényleges hatások az engedélyezési gyakorlatoktól és a „szükséges jogok” lehetséges értelmezésétől függnek.

[24] Az egységes piaci akadályok azonosítása és kiküszöbölése (COM(2020) 93 final).

[25] A 20. cikk (2) bekezdésének alkalmazásával kapcsolatos korábbi bizottsági iránymutatás (SWD(2012) 146) 2012-re, a digitális egységes piacra vonatkozó intézkedéseket és rendeletet megelőző időszakra nyúlik vissza.

[26] Az audiovizuális szolgáltatások egyáltalán nem tartoznak a rendelet hatálya alá. A nem audiovizuális tartalomszolgáltatások, amelyek fő tulajdonsága, hogy hozzáférést biztosítanak szerzői joggal védett művekhez (például e-könyvekhez, online zenéhez, szoftverekhez és videójátékokhoz) a rendelet hatálya alá tartoznak, kivéve annak 4. cikkét.

Ez a jelentés azonosít olyan tendenciákat, lehetőségeket és kihívásokat, amelyek a rendelet hatályának ilyen szolgáltatásokra (beleértve az audiovizuális és nem audiovizuális tartalmat) való kiterjesztéséből erednének, a felülvizsgálati záradék alapján értékelve őket, beleértve a „szükséges jogokra" vonatkozó feltételt. Különböző elemző tanulmányokon és adatforrásokon alapul, amelyek további elemzése megtalálható a kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumban[27]. Ez a dokumentum az alábbiakat elemzi: i. a fogyasztói elvárások/kereslet; ii. a fogyasztók tekintetében a választékra és az árra gyakorolt lehetséges hatások; és iii. a különböző ágazatokra gyakorolt hatások. Emellett figyelembe veszi a szabályozási és engedélyezési keretrendszert, valamint a dinamikus hatásokat, amelyek mindegyike különösen fontos az összetett és gyorsan fejlődő kreatív ágazatok szempontjából. Ugyanakkor mivel a rendelkezésre álló bizonyítékok a Covid19-válság kitörését megelőző időszakra vonatkoznak, az elemzés nem tükrözi a válság hatását a szerzői joggal védett tartalmakkal foglalkozó ágazatokra.

Zene

Az adatok szerint nőtt a fogyasztók elvárása – és érdeklődése – a zenei tartalmakhoz való határokon átnyúló hozzáférés terén, noha továbbra is főként a belföldi fogyasztás dominál az EU-ban[28]. Jelenleg az előfizetéses üzleti modellek adják a zenei ágazat bevételeinek 85 %-át[29]. Több páneurópai szolgáltató és néhány nemzeti szolgáltató van aktívan jelen valamennyi tagállamban, és nagy katalógusokat kínálnak. Különösen a páneurópai szolgáltatók rendelkeznek nagy katalógusokkal, amelyekben több mint 90 %-os az átfedés a különböző tagállamok vonatkozásában[30]. Más szóval nincsenek jelentős különbségek a tagállamokban elérhető választékban. Az ágazatban jelen lévő területi alapú tartalomkorlátozási gyakorlatok ezért főként azt a célt szolgálják, hogy eltérő árképzési stratégiákat hajtsanak végre a különböző tagállamokban, és következetes mintát követnek olyan tényezők alapján, mint például az eltérő kereslet és vásárlóerő[31].

A rendelkezésre álló adatok alapján úgy tűnik, hogy az ár befolyásolja leginkább a szolgáltatások között váltogató fogyasztókat. Ha a rendelet hatálya módosulna, a meglévő árképzési stratégiák kevésbé lennének fenntarthatók, és a más tagállamokban nyújtott ugyanazon szolgáltatások olcsóbb változatára való nagy arányú áttérés potenciálisan jelentős hatást gyakorolhatna a zenelejátszó szolgáltatásokból származó bevételekre. A szolgáltatók

[27] Beleértve az Eurobarometer gyorsfelmérését (477b (2019)), valamint a VVA et al. (2020) által készített, a területi alapú tartalomkorlátozásról szóló rendelet hatályának a szerzői joggal védett tartalmakhoz hozzáférést biztosító audiovizuális és nem audiovizuális szolgáltatásokra való kiterjesztése által gyakorolt hatásokról szóló tanulmányt, a JRC által nyújtott további információkat és a különböző érdekelt felek által végzett tanulmányokat. A konkrét forrásokat a bizottsági szolgálati munkadokumentum hivatkozott szakaszai részletezik.

[28] Az Eurobarométer 477b. gyorsfelmérése (2019) szerint az EU-ban az internetfelhasználók átlagosan 8 %-a próbált hozzáférni határokon átnyúló online zenei szolgáltatásokhoz, és a többi internetfelhasználó 29 %-át érdekelné a lehetőség.

[29] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.2.1. szakasza.

[30] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.2.2. szakasza VVA et al. (2020) és a JRC (2017) alapján.

[31] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.2.2. szakasza VVA et al. (2020) alapján.

valószínűleg az árak harmonizálásával és – valószínűleg – az egyes országokban aktívan nyújtott szolgáltatások differenciálásával reagálnak[32].

A rendelkezésre álló adatok alapján a növekvő árharmonizáció általános (a vállalkozásokra és a fogyasztókra gyakorolt) dinamikus jóléti hatásai jelenleg nem egyértelműek. A nagy kereslettel jellemzett országokban az árak lehetséges csökkenését (és ezekben az országokban a fogyasztás növekedését) jól kompenzálhatja az árak növekedése és a fogyasztás csökkenése az alacsony keresletű országokban[33]. Ezeket a következtetéseket látszanak alátámasztani az uniós országok közötti ágazati fejlesztési strukturális hiányosságokkal kapcsolatos további bizonyítékok is, ami kihat a zene exportjára és határokon átnyúló fogyasztására[34].

E-könyvek

Az e-könyvekhez való határokon átnyúló hozzáférés iránti kereslet más tartalomszolgáltatásokkal összehasonlítva kicsinek tűnik[35]. A piaci struktúra arról tanúskodik, hogy van néhány páneurópai platform a sok kisebb nemzeti és regionális könyvkereskedő/-forgalmazó mellett, amelyek gyakran kínálnak e-könyveket a fizikai értékesítések kiegészítéseként, noha korlátozottabb a kereslet és alacsonyabb az árrés.

A rendelet hatályának az e-könyvekre való kiterjesztése potenciálisan jelentősen növelhetné az egyes katalógusokból elérhető tételek számát határokon átnyúlóan adott országok adott szolgáltatói esetében (például néhány országban akár 40 % növekedésre kerülhet sor az iTunes-katalógus esetében), és fokozhatja a hozzáférést a kisebb/nemzeti könyvkereskedők kínálatához[36]. Ugyanakkor nem egyértelmű, hogy ez vajon ténylegesen növelné-e a fogyasztók számára a páneurópai és nemzeti könyvesboltok különböző szolgáltatói/verziói révén már elérhető egyes címek kínálatát.

Ebben az ágazatban a fogyasztói kereslet viszonylag nagyon érzékeny a nyelvre és viszonylag kevésbé érzékeny az árra a külföldi szolgáltatások tekintetében[37]. Az ágazati árkülönbségek korlátozottabb hatásaival és a katalógusok nem exkluzív jellegével (különböző szolgáltatók révén nemzeti szinten már elérhetők) együtt ez alátámasztja azt a megállapítást, hogy a rendelet hatályának kiterjesztése pozitív, bár valószínűleg korlátozott hatást gyakorolhatna a fogyasztókra, főként a korlátozott árcsökkentés miatt[38]. Emellett néhány nemzeti piacra olyan jogszabályok vonatkoznak, amelyek meghatározzák a könyvek árait, ami tovább korlátozhatja ezeket a hatásokat a megfelelési költségek növekedése mellett.

[32] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.2.4. szakasza VVA et al. (2020), NERA (2019) és Waldfogel (2018) alapján.
[33] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.2.4. szakasza VVA et al. (2020), NERA (2019) és Waldfogel (2018) alapján.
[34] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.2.4. szakasza „Az európai zeneexportra vonatkozó stratégia” (2019) című vizsgálati jelentés alapján.
[35] Az Eurobarometer 477b. gyorsfelmérése (2019).
[36] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.3.2. szakasza VVA et al. (2020) alapján.
[37] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.3.3. szakasza VVA et al. (2020) alapján.
[38] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.3.4. szakasza VVA et al. (2020) alapján.

Ugyanakkor az iparág szerkezetét tekintve a negatív hatások (a nagyobb árverseny, de mindenekelőtt a magasabb megfelelőségi költségek révén) valószínűleg különösen kedvezőtlenek a kisebb könyvkereskedők esetében. Ez az e-könyvek sokkal kisebb piaci részesedésén és az értékesítésből származó sokkal kisebb árrésen érződne, miközben a határokon átnyúló értékesítés tekintetében magasabbak lennének az üzemeltetési és megfelelőségi költségek[39].

Játékok/szoftverek

A játékokhoz és mindenekelőtt a szoftverekhez való határokon átnyúló hozzáférés iránti kereslet a jelenlegi adatok[40] szerint alacsonynak tűnik, különösen más tartalomszolgáltatásokkal összehasonlítva.

A videójátékok (PC, mobil és konzolos) határokon átnyúló elérhetősége – legalább a fő páneurópai szolgáltatók, például az alkalmazásáruházak vagy a PC-/konzolplatformok kínálatában – a különböző online játék-ökoszisztémáktól függően eltér. Az e-könyvekhez hasonlóan a nemzeti játékkatalógusok is némileg eltérnek az EU-ban, különös tekintettel a konzolos játékok és néhány tagállam vonatkozásában. A zenéhez hasonlóan a videójátékok terjesztésének gyakorlata is nagyrészt a nem területi és nem exkluzív engedélyezésen alapul, szemben más tartalomszolgáltatásokkal[41]. A határokon átnyúló hozzáférésre vonatkozó korlátozások felszámolása növelheti az egyes katalógusokban elérhető tételek választékát (a Playstation esetében akár körülbelül 17 %-kal, a tételek rangsora alapján súlyozva). Ugyanakkor valamennyi platformra igaz, hogy az elérhetőséggel kapcsolatos hiányosságok főként a viszonylag alacsony kereslettel/értékeléssel jellemzett címeket érintik[42].

Az egyes tagállamok közötti árbeli különbségek átlagosan kicsinek tűnnek, de a bizonyítékok arra utalnak, hogy a rendelet hatályának a videójátékokra való kiterjesztése kedvező lehet a fogyasztók szempontjából, különösen az alacsonyabb árak és a megnövekedett értékesítés révén[43]. A szolgáltatók számára azonban nem úgy tűnik, hogy a fogyasztás potenciális növekedése teljes mértékben ellensúlyozná az árak csökkenését. Ezért számítani lehet a fejlesztők/kiadók bevételeinek esetleges csökkenésére. A rendelet hatályának kiterjesztése révén jelentkező általános jóléti hatások (a fogyasztókra és a szolgáltatókra gyakorolt együttes hatások) némileg kedvezőek lehetnek, legalábbis rövid távon[44].

Ugyanakkor a lehetséges kedvezőtlen hatás nagyobb lehet a PC-játékok forgalmazása (ahol páneurópai platformok működnek a kiadók általi közvetlen értékesítése mellett) terén aktív, olyan kisebb és/vagy nemzeti forgalmazók esetében, amelyek kisebb piaci részesedéssel rendelkeznek, de a határokon átnyúló értékesítés miatt viszonylag magasabbak az

[39] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.3.4. szakasza VVA et al. (2020) alapján.
[40] Az Eurobarometer 477b. gyorsfelmérése (2019).
[41] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.4.1. szakasza VVA et al. (2020) alapján.
[42] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.4.2. szakasza VVA et al. (2020) alapján.
[43] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.4.4. szakasza VVA et al. (2020) alapján.
[44] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.4.4. szakasza VVA et al. (2020) alapján.

üzemeltetési költségeik[45]. A néhány játékspecifikus nemzeti átláthatósági követelményre (például a korhatár-besorolásra) gyakorolt lehetséges hatásokat is figyelembe kell venni.

Audiovizuális szolgáltatások

Az audiovizuális szolgáltatások terén továbbra is a belföldi fogyasztás a meghatározó, de az audiovizuális szolgáltatásokhoz való határokon átnyúló hozzáférés iránti kereslet tűnik a legnagyobbnak a szerzői joggal védett tartalomszolgáltatások között. A bizonyítékok szerint ez a kereslet nő, még akkor is, ha még mindig korlátozott, és az internetfelhasználók 9 %-a próbált határokon átnyúlóan hozzáférni audiovizuális tartalmakhoz, és 31 %-uk érdeklődik ilyen hozzáférés iránt[46].

E potenciális határokon átnyúló kereslet ellenére az audiovizuális tartalmak online elérhetősége (különös tekintettel a filmekre és sorozatokra) EU-szerte továbbra is nagyon korlátozott (átlagosan 14,1 % az EU-27-ben[47]). A katalógusok az elérhető címek és gyakran a nyelvi változatok tekintetében is eltérnek, és a fogyasztók a kisebb országokban általában kevesebb tartalomhoz férnek hozzá. Ez a helyzet részben az olyan forgalmazási gyakorlatok eredménye, amelyek nagyrészt területi és exkluzív engedélyezésen alapulnak az audiovizuális ágazatban a gyártás finanszírozásának biztosítására[48]. Ugyanakkor az egységes piacot a nemzeti határok mentén szegmentáló kereskedelmi gyakorlatoknak is szerepük lehet ebben[49]. Az audiovizuális tartalmak határokon átnyúló elérhetősége igen korlátozott a nemzeti szolgáltatók katalógusai esetében, amelyek nagyrészt továbbra is elérhetetlenek más tagállamokban[50]. Még a nagy, főként amerikai székhelyű páneurópai szolgáltatók is eltérő katalógusokat kínálnak az egyes tagállamokban, noha a saját tartalmaik könnyebben elérhetők a tagállamokban[51].

Az utóbbi években az EU lehetővé tette az audiovizuális tartalmakhoz való határokon átnyúló hozzáférést a forgalmazás egyes szerzői jogi akadályainak felszámolásával. Például a hordozhatósági rendelet[52] lehetővé teszi, hogy a fogyasztók az EU-ban utazva továbbra is hozzáférhessenek az általuk előfizetett szolgáltatásokhoz. Az online televíziós és rádiós programokra vonatkozó irányelv lehetővé fogja tenni egyes televíziós programok határokon átnyúló elérhetőségét a műsorszolgáltatók online szolgáltatásai keretében[53]. Másrészről mivel a területi alapú tartalomkorlátozásról szóló rendelet nem érinti magát a szerzői jogot, az

[45] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.4.4. szakasza VVA et al. (2020) alapján.
[46] Az Eurobarométer 477b. gyorsfelmérése (2019); 2015-ben 5 %, illetve 29 % volt ez az arány.
[47] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.5.2. szakasza a JRC (2020) alapján.
[48] Az e-kereskedelmi ágazati vizsgálatról szóló, a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek címezett bizottsági jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum (SWD(2017) 154).
[49] AT.40023. sz. ügy – Határokon átnyúló hozzáférés a fizetős televíziós szolgáltatásokhoz.
[50] 3–7 % között, a bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.5.2. szakasza a JRC (2020) alapján.
[51] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.5.2. szakasza a JRC (2020) alapján.
[52] Az (EU) 2017/1128 rendelet.
[53] A tagállamoknak 2021. június 7-ig át kell ültetniük a nemzeti jogba az (EU) 2019/789 irányelvet.

engedélyezési gyakorlatoktól függhet, hogy milyen hatásai lesznek, ha a rendelet hatálya kiterjed az audiovizuális ágazatra[54].

Mindenekelőtt az iparági engedélyezési gyakorlatok általában feltételezik, hogy „a szükséges jogokkal való rendelkezés" azt jelenti, hogy a tartalmak forgalmazóinak rendelkezniük kell a jogokkal az olyan országok vonatkozásában, ahol a tartalom elérhetővé válik, és ez a „passzív eladásokra" is érvényes (vagyis amikor nem kerül sor a szolgáltatás aktív reklámozására a fogyasztó területén). Ezért ebben a helyzetben a rendelet hatályának kiterjesztése rendkívül korlátozott hatást gyakorolna az új online audiovizuális szolgáltatások határokon átnyúló elérhetőségére. Ennek az az oka, hogy a gyártók továbbra is korlátoznák az engedélyezett jogok hatályát[55], és akár még ösztönzést is kaphatnának erre, hogy megakadályozzák a rendelet alkalmazását az engedéllyel rendelkező forgalmazók esetében. Ebben az összefüggésben a rendelet hatályának az audiovizuális ágazatra való kiterjesztése azt jelenti, hogy a fogyasztók főként az ár miatt váltanának (vagyis a már elérhető tartalomnál/szolgáltatásoknál olcsóbb tartalmat/szolgáltatásokat keresnének), főként a páneurópai szolgáltatók különböző változatai között. Rövid távon ez némileg kedvező általános jóléti hatásokhoz vezethet a fogyasztók általi lehetséges árarbitrázs miatt[56], azonban nem zárná ki, hogy a szolgáltatók lehetséges enyhítési stratégiaként bizonyos mértékben harmonizálják az árakat. Ugyanakkor az iparág bevételeinek lehetséges csökkenése középtávon potenciálisan negatív dinamikához vezethet az alkotási, finanszírozási, gyártási és forgalmazási piacokon, és kapcsolódó jóléti hatásokkal is járna a kulturális sokszínűség vonatkozásában[57].

Ugyanakkor a szerzői jog ilyen értelmezésével kapcsolatos jelenlegi ítélkezési gyakorlat nem meggyőző, és néhány kérdés Bíróság általi megítélése még folyamatban van[58]. Ha a forgalmazóknak nem lenne szükségük további engedélyekre a szolgáltatás nyújtásának területein kívülről származó egyéni fogyasztók kéretlen megkereséseire való reagálás tekintetében, az befolyásolná a hatáselemzést. Ebben az esetben a rendelet hatályának kiterjesztése által kiváltott határokon átnyúló kereslethez azok a fogyasztók is hozzájárulnának, akik a saját tagállamukban nem elérhető új tartalmakat vagy nyelvi változatokat keresnek, de nem feltétlenül alacsonyabb áron. Ebben a forgatókönyvben – a tanulmány feltételezései szerint – előfordulhat, hogy az online (legalább a legnagyobb) szolgáltatók általános bevétele nőne, mert a helyi tartalom új közönségre találna a határokon túl[59]. A piac ilyen bővülése összességében kedvező jóléti hatást fejthetne ki, de az ipar szerkezetére, a különböző piaci szereplőkre és a különböző tagállamokra gyakorolt hatását sokkal nehezebb előre jelezni[60], és további értékelésre van szükség. Például továbbra is bizonytalanság övezi az engedélyek jellemzőinek hatását. A rendelet hatályának kiterjesztése

[54] Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.1. és 3.1.5.1. szakaszát.
[55] Lásd a Versenypolitikai Főigazgatóság ágazati vizsgálatát (2017) az audiovizuális ágazatbeli engedélyezett jogok hatályáról.
[56] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.5.4. szakasza VVA et al. (2020) alapján.
[57] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.5.4. szakasza VVA et al. (2020) és Oxera (2016) alapján.
[58] C-132/19. számú *Groupe Canal + kontra Bizottság* ügy.
[59] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.5.4. szakasza VVA et al. (2020) alapján.
[60] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.5.4. szakasza és az abban szereplő források.

egyrészt növekedéshez vezethet a páneurópai exkluzív engedélyezés terén[61], és potenciálisan befolyásolhatja az érintett piacok szerkezetét. Másrészt viszont ösztönzőleg hathat az engedélyezési gyakorlatokra is a kereslet nyelvi és kulturális különbségeire összpontosítva, lehetővé téve ugyanakkor a továbbgyűrűző hatásokat a különböző területeken[62].

Összességében az ágazat szélesebb körű elemzésében fontos figyelembe venni, hogy az ágazat gyorsan változik. Gazdasági szempontból ez azt jelenti, hogy a rövid és hosszú távú hatásokat is figyelembe kell venni, például a beruházási ösztönzők értékelésekor, és különböző üzleti modellek és forgalmazási értékláncok játszanak meghatározó szerepet a tartalom finanszírozásában és forgalmazásában. Például az online közvetítésekre való előfizetések száma várhatóan továbbra is folyamatosan nő a jövőben[63], miközben nő a globális és nemzeti platformok száma, a helyi tartalmakba való beruházás nagy lesz, és ezek a határokon túl kerülnek forgalmazásra, többek között partnerségi megállapodások révén.

Egyéb ágazatok

A Bizottság megvizsgált más, a rendelet által nem érintett ágazatokat, hogy felmérje az esetleges (kereskedők által alkalmazott) indokolatlan korlátozásokat, amelyeket a rendelet révén fel lehetne számolni.

A közlekedés terén a megkülönböztetésmentességi elv már beépült a meglévő ágazatspecifikus uniós jogszabályokba vagy a vasút vonatkozásában jelenleg tárgyalások tárgyát képező utasjogi jogszabályba. A 2019. évi próbavásárlási felmérés eredményei arra utalnak, hogy a különböző közlekedési ágazatokban (légi, busz-, vonat-, tengeri közlekedés) általában ritkák a területi alapú tartalomkorlátozások, noha a vasúti és tengeri ágazatban valamivel gyakoribbak[64]. Ez arra utal, hogy biztosítani kell, hogy a társjogalkotók gyorsan elfogadják a vasúti utasjogokról szóló átdolgozott rendeletben javasolt megkülönböztetésmentességi záradékot. Általában véve azonban nem tűnik úgy, hogy ebben a szakaszban ki kellene terjeszteni a rendelet hatályát a közlekedési szolgáltatásokra. Ennek okai a következők: i. a közlekedési ágazatban összességében ritkán kerül sor területi alapú tartalomkorlátozásra; ii. egyéb ágazati közlekedési (a légi, tengeri, busz- és távolságibusz-közlekedéssel kapcsolatos) jogi aktusok már tartalmaznak konkrét megkülönböztetésmentességi záradékokat; iii. a vasútra vonatkozó, közelgő jogalkotási kezdeményezés és iv. a tagállami közszolgáltatási kötelezettségek lehetséges hatása.

A pénzügyi szolgáltatások, a távközlés és az egészségügyi szolgáltatások mind olyan sajátos jellemzőkkel bírnak, amelyeket figyelembe kell venni annak mérlegelésekor, hogyan számolhatók fel az ilyen szolgáltatásokhoz való határokon átnyúló hozzáférés lehetséges

[61] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.5.4. szakasza, például az O&O (2020) modellezi ezt a hatást a sportesemények jelentős köre tekintetében.
[62] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.5.4. szakasza, Hugenholtz-Poort (2019).
[63] 2023-ban a fizetett szolgáltatások akár 20 %-a VVA et al. (2020) becslése szerint.
[64] A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.2. szakasza Ipsos et al. (2020) alapján.

indokolatlan akadályai[65]. A határokon átnyúló biztosításuk például ágazatspecifikus felügyeleti követelményekhez vezethet vagy az ágazatspecifikus jogszabályok által előírt vagy engedélyezett biztosítékokra és további ellenőrzésekre lehet szükség, ezért egy olyan horizontális jogi aktus, mint a rendelet általános kiterjesztése nem tűnik indokoltnak.

4. A BIZOTTSÁG UTÁNKÖVETÉSI INTÉZKEDÉSEI

Ebben a szakaszban a Bizottság előzetes véleménye az, hogy még túl korai lenne értékelni a rendelet valamennyi közvetlen és közvetett hatását, illetve azonosítani az idevágó módosításokat. A lassú végrehajtás ellenére az ebben a jelentésben szereplő kezdeti kedvező hatások arra utalnak, hogy a közeljövőben jobb eredmények érhetők el, mindenekelőtt hatékonyabb tagállami jogérvényesítéssel. Továbbá a következő 12–18 hónapban nyomon kell követni az ajánlatokhoz való fokozott fogyasztói hozzáférés vonatkozásában a digitális egységes piac egyéb intézkedéseivel való lehetséges szinergiákat.

Emellett további értékelésre és mérlegelésre van szükség azzal kapcsolatban, hogy kiterjedjen-e a rendelet az olyan elektronikus úton nyújtott szolgáltatásokra, amelyek szerzői joggal védett tartalmakhoz biztosítanak hozzáférést. Az elemzés szerint a területi alapú tartalomkorlátozást ezekben az ágazatokban a piaci dinamika és különböző tényezők befolyásolják, és a rendelet hatályának kiterjesztése eltérő hatással lehet az egyes területekre. A kedvező hatások, mindenekelőtt a fogyasztók szempontjából, nagyrészt a szerzői jogi engedélyezési gyakorlatoktól és megközelítésektől függenek, ami további elemzést igényel. Ez különösen igaz az audiovizuális ágazatra, ahol releváns mértékű potenciális javulásra van lehetőség a tartalmak elérhetőségét tekintve. Így szükségesnek mutatkozik a tartalmakhoz, különösen az audiovizuális tartalmakhoz való fogyasztói hozzáférés kérdésének vizsgálata, az ágazat helyreállítási és átalakulási folyamatának tágabb összefüggésében, a médiára és az audiovizuális ágazatra vonatkozó jövőbeli bizottsági cselekvési terv keretében. A Bizottság párbeszédet fog folytatni az érdekelt felekkel annak meghatározása érdekében, hogy EU-szerte miként lehetne javítani az audiovizuális tartalmak forgalmát, és intézkedéseket fog javasolni az iparág fellendülésének támogatására[66]. A Bizottság emellett erőfeszítéseket fog tenni egyéb ágazatok fenntarthatóságának támogatására, például a zeneipar vonatkozásában

[65] Például az elektronikus hírközlő szolgálatások megkülönböztetésmentességére vonatkozó konkrét szabályok, amelyek lehetővé teszik a barangolásos szolgáltatások esetében a méltányos használatra vonatkozó feltételeket, az alapszintű fizetési számlához való hozzáférés uniós szabályai vagy a betegek megkülönböztetésmentességi jogai az egészségügyi szolgáltatások vonatkozásában, lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.2–3.5. szakaszát.

[66] Például a Covid19-válság azonnali hatást gyakorolt az audiovizuális ágazatra, és valószínűleg elnyújtott, nagyobb hatása lesz, ahogy azt az Európai Audiovizuális Megfigyelő Intézet megállapította, amely elkezdte nyomon követni az ebben a tekintetben hozott támogatási intézkedéseket; lásd az alábbi internetes oldalt: https://rm.coe.int/the-european-audiovisual-industry-in-the-time-of-covid-19/16809ec9cb Az azonnali hatások tekintetében a Bizottság beavatkozott az állami támogatások ideiglenes keretével, amely lehetővé tette a tagállamok számára, hogy támogatási intézkedéseket és ágazatspecifikus intézkedéseket fogadjanak el a Kreatív Európa program keretében, vagyis a MEDIA intézkedésekben bevezetett rugalmasságot, valamint a kulturális és kreatív ágazatok garanciaeszközének elfogadását, amely nagyobb rugalmasságot biztosít a hitelek visszafizetése terén, és arra ösztönzi a pénzügyi intézményeket, hogy több hitelt nyújtsanak a kulturális és kreatív ágazatok számára. A Bizottság továbbá példátlan európai helyreállítási tervet fogadott el a jövő generációért való helyreállítás és felkészülés jegyében, felismerve, hogy a kulturális és kreatív ágazatok, beleértve az audiovizuális ágazatokat és a médiát, fontos ipari ökoszisztémát alkotnak.

„A zene megmozgatja Európát” elnevezésű kezdeményezés keretében, az ágazat európai támogatásának integrált megközelítése alapján[67].

Eközben a fennálló akadályok és a vevőkkel szembeni megkülönböztetés felszámolása továbbra is kiemelt feladat a Bizottság számára. Az alábbi azonnali utánkövetési intézkedések javasoltak:

- Először is fontos a jelenlegi rendeletben rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázásának biztosítása. Ehhez az alábbiak szükségesek: i. a tagállamok általi teljes körű végrehajtás; ii. nagyobb együttműködés az illetékes hatóságok és a Bizottság között az új fogyasztóvédelmi együttműködési hálózaton belül; iii. további iránymutatás a rendelet alkalmazása és a szolgáltatási irányelv tágabb megkülönböztetésmentességi keretével való kapcsolata tekintetében.
- Másodszor, folytatni kell a kereskedők és fogyasztók tájékoztatását a jogaikról és kötelezettségeikről. A Bizottságnak részt kell venni ezekben a tevékenységekben az érdekelt felek és az illetékes hatóságok mellett.
- Harmadszor, a Bizottság továbbra is nyomon követi a vevők ajánlatokhoz való hozzáférésével kapcsolatos piaci fejleményeket az egységes piacon, a digitális egységes piaci stratégia egyéb e-kereskedelmi intézkedéseinek jövőbeli végrehajtására való tekintettel is.
- Végezetül, a Bizottság visszajelzéseket gyűjt az érdekelt felektől az első rövid távú jelentés következtetéseivel, valamint az azokat alátámasztó megállapításokkal és bizonyítékokkal kapcsolatban (többek között a szerzői joggal védett tartalmak elérhetősége tekintetében). Az érdekelt felek is adhatnak releváns visszajelzést a Covid19-válság azon rövid és középtávú hatásairól, amelyeket nem lehetett figyelembe venni ebben a jelentésben.

A Bizottság továbbra is nyomon fogja követni egyrészt a rendelet hatását az összegyűjtött adatok és az érdekelt felektől származó visszajelzések alapján, másrészt a digitális egységes piacra vonatkozó intézkedések végrehajtását, és célul tűzte ki, hogy 2022 vége előtt számba veszi a határokon átnyúló akadályok további csökkentése terén elért haladást. Az audiovizuális tartalmak elérhetősége vonatkozásában elért haladást az iparággal folytatott párbeszédet követően külön fogja értékelni. E nyomon követés eredménye fogja meghatározni, hogy a Bizottság mérlegelni fogja-e a rendeletmódosításokra vagy egyéb utánkövetési intézkedésekre vonatkozó javaslatok előterjesztését, beleértve a megfelelő jogszabályi beavatkozást.

[67] Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.2.4. szakaszában említett intézkedéseket, figyelembe véve a Covid19 utáni helyzetet is.